

Tintelvlinders en Pantoffelhelden

tekst: Simon Van der Geest,
Hans Hagen, Monique Hagen,
Pim Lammers, Joke Van Leeuwen,
Erik Van Os, Elle Van Lieshout,
Bette Westera

illustraties: Sanne te Loo

Querido 2021 - €18,99 - ISBN 9789045126418

Groep
1-4 (NL)
Leerjaar
2-3 (B)
Trefwoorden
poëzie,
emoties

1 Vooraf

De bundel *Tintelvlinders en pantoffelhelden* bevat allemaal nieuwe gedichten, geschreven door bekende en veelvuldig gelauwerde auteurs. Zij zijn het neusje van de zalm van de Nederlandse kinderpoezie. De bundel is zeker geschikt voor kinderen van groep 1 t/m 3 en eventueel ook voor groep 4.

2 Introductie boek

Ga samen gezellig in de vertelkring zitten. Zorg dat iedereen voldoende plek heeft en jou goed kan zien. Vertel aan de kinderen een anekdote over wanneer je zelf eens echt boos, bang, blij of verdrietig was. Leg de link naar het boek en vertel aan de kinderen dat dit boek over al deze gevoelens gaat. Vertel ook dat het een speciaal boek is. In dit boek staan geen verhalen, maar wel gedichten. Leg uit wat een gedicht is. Bijvoorbeeld: Een gedicht is een heel korte tekst die vaak in heel weinig woorden omschrijft wat je ziet, voelt, of iets dat gebeurt is. Soms rijmen de

woorden ook en bij sommige gedichten zou je het ritme met de handen kunnen klappen, een beetje zoals je het ritme van muziek kan klappen.

Vertel de titel van het boek: *Tintelvlinders en pantoffelhelden*. Stel de volgende vragen:

- Weet jij wat een pantoffelheld is?
- En wat zou een tintelvlinder zijn?
- Wat kun je op de cover van het boek zien?
- Herken je de verschillende emoties in de gezichten van de dieren?
- Spreekt de illustratie jou aan?

3 Voorlezen en verwerking

Doosje

Breng een doosje mee van thuis, of maak zelf een doosje van papier of dun karton. Beschilder het doosje eventueel. Vul het doosje met lege papiertjes. Leg het doosje goed zichtbaar voor de kinderen in het midden van de kring. Spreek met de kinderen over gevoelens en noem samen de gevoelens op die je allemaal kent. Vertel aan de kinderen dat dit een bijzonder doosje is.

Vertel hen dat het gedichtje dat je gaat voorlezen ook over een heel speciaal doosje gaat, een doosje waar een gevoel in vastzit. Een gevoel dat je soms niet zo leuk vindt, dat je letterlijk in een doosje zou willen stoppen. Laat enkele kinderen een gevoel opnoemen dat ze graag in een doosje zouden willen stoppen. Vertel hen dan dat in het gedichtje het gevoel boos in het doosje zit.

- Waarom wordt je soms boos?
- Wat doe je als je boos bent? Welke handelingen horen bij boos zijn?

Lees het gedichtje *Doosje* voor.

- Wat zijn woeste woorden? Vestig nu de aandacht op het doosje op tafel, open het doosje, en schrijf deze woorden op de lege papiertjes.
- Hoe klinkt dat, boos zijn? Probeer samen uit om een zin op verschillende manieren te zeggen. Zo leren de kinderen dat de manier waarop je iets zegt heel belangrijk is.
- Wat zijn grimmige gedachten? Denk samen na over wanneer je zulke gedachten hebt. Wat denk je dan? Geef vooral veel voorbeelden, zo weten de kinderen wat je bedoelt.

In de gymles

Gebruik dit gedicht als je nog meer wilt lezen en praten over de gevoelens blij of boos. Laat de kinderen bijvoorbeeld vrolijk rondspringen en huppelen en vraag hen dan om te doen alsof ze boos zijn. Wat doe je dan? (soms stamp je op de grond als je boos bent, of je loopt boos weg).

TIP: Dit is een oefening die ook in spelvorm goed werkt: als je getikt wordt moet je van emotie veranderen.

Zet de cd van Kapitein Winokio – *blij, boos, bang, bedroefd* bijvoorbeeld in tijdens de gymles. Laat de kinderen vrij bewegen op een boos lied en op een blij liedje. Laat de kinderen naar de bewegingen kijken die ze maken tijdens de verschillende liedjes. Spreek hier achteraf over met de kinderen. Welke bewegingen horen bij blij zijn, en welke bij boos zijn?

Of maak een eenvoudige choreografie van vier bewegingen die jullie samen kunnen dansen.

Lege huizen

In het gedicht *Lege huizen* worden de kinderen uitgenodigd om zich in de situatie van het huis te verplaatsen. In weinig woorden leggen Elle van Lieshout en Erik van Os uit hoe een huis dat verlaten wordt zich zou kunnen voelen. Een verrassende insteek!

Herhaal nog eens de verschillende emoties en hun betekenis. Kijk samen naar de tekening.

- Kun je al raden waarover het gedicht gaat?
- Welke woorden horen bij verhuizen? (geef een aantal woorden als voorbeeld: inpakken, verhuisdozen, spullen, verhuiscwagen, huis, thuis)

- Hoe zou de kat zich voelen? Probeer samen de emotie op te noemen die bij de prent past.
- Kun je je voorstellen dat de kat zich zo voelt?

Lees het gedicht voor.

- Ben je zelf al eens verhuisd? Moest je toen ook slikken/snikken/huilen net als het huis?

Bijna

Dit gedicht vertelt over het gevoel dat je op de ochtend van je verjaardag hebt als je wakker wordt. Gebruik dit gedicht als een leerling jarig is in de klas. Hij of zij kan als de beste vertellen hoe het voelde toen hij/zij wakker werd.

Lees het gedicht voor en ga nadien in gesprek met de kinderen.

- Over welk gevoel gaat dit gedicht?
- Wat zijn nog meer leuke dingen waarvan je al van tevoren heel blij kunt worden?
- Welke kleuren heeft de illustrator gebruikt? Zou je zelf andere kleuren gebruiken?

Vergelijk de illustraties van gedichten die over het gevoel blij gaan met diegene die over het gevoel verdrietig gaan. Scan een aantal illustraties in en toon deze op bord. Indien mogelijk zet je ze naast elkaar; zo kunnen de kinderen ze goed vergelijken en verschillen opmerken.

De mooiste verjaardagstaart – een verjaardagskalender voor de klas

Ga beeldend aan de slag en laat de kinderen de mooiste verjaardagstaart tekenen/schilderen. Toon op het digibord allerlei verschillende voorbeelden ter inspiratie. Geef de kinderen een A4 met eventueel een voorgetekende taart (ofwel een zij-aanzicht ofwel een bovenaanzicht) waaronder een stukje gemarkeerd is dat niet beschilderd mag worden. Dit stukje is voor de

naam en de datum van de verjaardag van het kind.

Maak van alle schilderijen een verjaardagskalender voor de klas. Schrijf de naam en verjaardag van elk kind onder zijn tekening. Bundel alles tot een mooie verjaardagskalender en maak samen nog een voorblad om de kalender helemaal af te maken.

Grote zussenland

Praat op voorhand over grote broers/zussen en kleine broers/zussen. Wie heeft er een grote broer/zus en wie is zelf grote broer of zus? Wat mag de ene wel en de andere niet? Laat hier telkens van elke groep één iemand aan de beurt (een grote broer, een kleine zus...). Komen jullie altijd goed overeen of hebben jullie weleens ruzie? Hoe lossen jullie de ruzie weer op? Kijk samen naar de prent van het gedicht. Stel de volgende vragen:

- Wat zie je hierop? Welke emotie hoort bij de prent en bij het gedicht?
- Kan je vertellen hoe kleine broer en grote zus op de tekening zich voelen?

Lees dan het gedicht voor en verzamel de eerste reacties.

Stel samen een lijst met dingen op die broer en zus kunnen doen om het goed te maken. Maak er een mooie grote poster voor die je samen met de kinderen versiert en ophangt. Gebruik deze tips als er eens ruzie tussen de kinderen in de klas is.

4 Verder lezen

Vul de thematafel met een selectie boeken. Gebruik ook de boeken die je zelf al kent. Of ga voor inspiratie naar de bibliotheek. De kinderen worden ondergedompeld in de wereld van gevoelens.

Boos zijn:

- *Het boze boek*, Cédric Ramadier
- *Vandaag voel ik me*, Madalena Moniz
- *Echt boos is wel wat anders*, Toon Tellingen (vanaf 6 jaar)
- *De kleur van emoties*, Anna Llenas

Verhuizen:

- *Het huisje dat verhuisde*, Virginia Lee Burton
- *Bij ons in de straat*, Koos Meinderts
- *Een huis voor Harry*, Leo Timmers
- *Kleine muis zoekt een huis*, Petr Horacek

Jarig zijn:

- *Ik wil een paard*, Gideon Samson
- *Alles is reden voor een feestje*, Monique Berndes
- *Billy geeft een feestje*, Catharina Valckx

Dichtbundels:

- *Superguppie is alles*, Edward van de Vendel
- *Een stukje van de regenboog*, Jan Van Coillie
- *Nooit denk ik aan niets*, Hans en Monique Hagen

Colofon

© Stichting Lezen (2022)
Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek).

Auteur

Nadine Heidbrink, Wilde Raven vzw

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik olde Hanhof

Redactie

Bo van Alst, Alle Content

lezen.nl